

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominica, candu o cola intraga, candu numai diumetate, adica dupa momentulu impregiariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	7 fl. a. v.
diumetate de anu	4 " " "
patrariu " "	2 " " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe anu intregu	15 fl. v. a.
diumetate de anu	8 " " "
patrariu " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrapulu la Redactiune, Stadt, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzano, unde sunt se adresa si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru a nu noi si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antcipa. Speditura: Schullerstrasse Nr. 11 unde se primescu insertiuni.

Viena 12/24 iuliu.

Austria si Prussia s'au invoit la armistitiu pe cinci zile, care se si incepu domineca la mediadi, si se va fini vineri la mediadi. Pana acum a n'avem sciri positive daca acest armistitiu deoblega si pre Italia. Se presupune ca Prussia avuse invoirea Italiei, dar nu e constatat.

Conditiiunile armistitiului nu sunt cunoscute de fel. Cate se stracorara in public in asta privintia, nu sunt de cat *faima seu combinatiuni*.

Cabinetul imperatese folosind tempul armistitiului trimise, inca domineca, impoteriti sei in cortelul principale al armatei prusesci, ca se incepa negociatiunile de pace. Resultatele de pana acu nu se afla cu cale a le da publicitatei, speram inse ca dorinti'a comuna va cauta se fie multiamita curund.

In aceste mominte de sperantia si ingrigire, nu va fi fara de interes a lua cunoscintia despre tonul unor diuarie nemtiesci de Viena. Ele pretind continuarea resbelului, pentru motive desclinite, insirate cu eleganti'a tota cata o posiede ritoric'a limbii lor.

Respuns competente li-ar poté da numai corpurile legelative ale tierelor ce compun imperiul. Daca poporele Austriei ar fi ferici a vedé acu intrunite aceste corporatiuni, de secur n'ar lipsi rostirile parerilor lor, cari de o parte ar lua in socotintia interesele imperiului, de alta parte sacrificiele ce batali'a le pretinde de la popore, sum'a cea mare a viptimelor de pana acum'a, fometea ce amenintia partea medianoptiana a imperiului, coler'a care prin armat'a prusésca lesne poté fi straportata in tote partile imperiului, apoi puterea finantiala ce s'ar recere la continuarea resbelului, isvórele de unde ar poté fi luata, si influinti'a ce ar avé acést'a a supra starei bune a popórelor preste multe dicenie in venitoriu. —

„Wiener Abendpost“, suplementul diariului oficiale imperatesc, n'a potut trece cu vederea ingrigirile, vreu se dic scorniturele unor diarie de Viena cumca Domnitoriul Romaniei ar ascepta ocaziunea pentru a intrá in Trausilvania. „Wiener Abendpost“ afirma ca e informat de parte competente cumca pusetiunea armatei romane nu e atare in cat se fie téma de erumpere in Transilvania.

Credem ca acest organ si-a implinit detorinti'a prin numit'a declaratiune. Noi inse am fi dorit ca el se se pronuncie mai apriat, mai respicat, mai pre larg in cestiunea atinsa. Am fi dorit se spuna numitelor organe cumca ingrigirile, respective scorniturele lor sunt inspirate si faurite de inimicii cei numerosi ai poporului roman d'in Austria si ai cauzei nationalitateri lui, si cumca atari bârfele tintesc a innegrí aspiratiunile nóstre nationali inaintea Casei domnitóre. Am fi dorit se spuna cumca prin atari maniere ele fac insulta unui popor, care de la Custozza pana la Posion pre tote campurile de batalia lasaviptime multe, fórte multe, ca dovedi de aderinti'a lui pentru

cas'a domnitóre, poporul care nu scie si nu vre se faca capitale politice d'in cercurantiele critice ale imperiului, ci alérga a-l scapa, se insira mai eschisiv ca militari gregari in ordurile armatei. Insulta cestui popor, care nu cunosce margini in sacrificie pentru imperiu, precand in tier'a sa el n'are de cat un petec de pament pentru sustinerea vietii fisisce, si o cartecica cu socótele de contributiuni.

Era daca „Wiener Abendpost“, ca spressiune fidela a barbatilor de la guvern, n'a aflat cu cale a lua intr'atata consideratiune pre poporul roman d'in Austria, atunci se fie facut numitele desluciri d'in respecte catra poporul d'in Romania si catra Domnitoriul lui, care — o scie tota lumea — de loc ce si-ocupá tronul, mai in prima se adresa Austriei prin trimiterea lui Ghica la Viena, va se dica a dovedit pre apriat intentiunile lui de a traicu Austria in relatiuni cat se poté de bunc, fiind acést'a interesul ambelor state.

Dar nu se potura face atari declarari neci pentru Romanii d'in cöce neci pentru cei d'in colo de Carpati, pentru ca vedi bine, toti sunt Romani, si ca atari n'au reprezentanti in regiunile conservative, cari pusera man'a pre cea mai mare parte a organismului de stat, chiar si al armatei, in cat a cautat se vina Magenta pentru a se convinge ca e cu nepotintia a conservá tunurile vechi caei nu pot stá fatia cu cele trase, si era numai Königgrätz i-a potut convinge ca puscele vechie nu mai sunt capace de siervitiu, nu pot fi conservate. — Conservativii in politica, mutand cele de mutat, fac tocm'a ca consotii lor de la armata.

D'in dicces'a Aradului.

Sinod si éra si sinod, se aude d'in mai multe parti, se aude deschilinit d'in partea organelor bisericesci, si inca un sinod, a caruia actiune principala — dupa cum avuram ocaziune a precepe d'in unele impartesiri jurnalistice — ar fi a se deprinde cu caus'a dotatiunei preotiesci.

Conchiamarei sinodului, ori a congresului bisericesc, merita a i-se dá loc intre intrebarile acele momentóse, de la a caror'a deslegare inticlépta mult aterna desvoltarea aducatóre de har a intereselor nóstre bisericesci, literarie, si cu aceste in nes, a celor nationali; deci credem ca cu esceptiunea acelor'a caror'a dóra li ar fi anevoi a se despartí de tignéla vietii, careia erau dedati — si in care se sentiau fericiți, — putieni vor fi de aceia ce n'ar consenti neconditiunat cu dorinti'a sprimata in privinti'a conchiamarei sinodului.

De alta parte nu se poté negá: ca in cét'a preotimei nóstre se afla numerosi, cari mai mult d'in respectul calificatiunei ce si-o au castigat cu ostenéla, au dreptu a se vaiéra a supra preteririi lor au drept a dorí beneficie mai corespunditorie de cum sunt acele ce in loc de a le sucurge spre a poté propasi conform

destinului, innapoiéza pre di ce merge. Se afla si de acei preoti, caror'a nu voim a li desputá gustul de a dorí pentru sine si o stare materiala cat mai multiamitóric.

Acu inse vine intrebarea: ca ore ar fi un tact binecumpenit, ca ide'a adoptata generalminte, a conchiamarei congresului bisericesc, se se aduca intr'o legatura casí nedespartibila, si, asié dicend, se se identifice cu caus'a dotatiunei preotiesci? Ba, nici de cum; era, prin urmare, tactica mai oportuna, daca caus'a mentionata, lasandu-se de ocamdata ne atinsa, se asceptá in pacc, pana cand s'ar fi desfasiurat de sine, dupa cum i-ar fi favorit mai mult seu mai putien timpul si impregiarile; atunci, barem, era incungiurata ans'a de presumtiune, ce incepe a se manifestá ici si colé, casí cand preotimea, cu tot privilegiul, s'ar ingrigí, mai nainte de tote, despre folósele sale egoistice. Nu dicem, ca asemenea presumtiune ar fi fundata, ba, d'in contra marturisim, ca desolarea ei, a preotimei, e mai invederata, de cat se nu merite a impune o detorintia seriósa de ingrigire pentru a i-se asecurá esistinti'a; inse tot numai pre langa asemenea precautela procedind, ca in urma se nu fim siliti a sentí, ca medicina fu mai stricatiósa de cat morbul insusi.

Dupa premisele, insemmand: ca d'in parte-destinul sinodului lu consideram d'intr'un punct de privire diferit de acela, ce dupa observarea nóstra de pana aci, s'ar fi enunciat prin unii si altii, — voim a cercá: ca un sinod, ce dupa asteptare indelungata va fi conchiamat intai'a data, si, ca atare, va portá nesmintit caracter de sinod reconstituente, ce va avé de facut mai nainte de tote, ca apoi deslegarea altor intrebari se pota decurge cu usioretatea si emolumentul dorit.

Cunoscuta ni e tuturor bóla, de carea patimesce organismul nostru (bisericesc) si ace'a in ce mesura se latiesce tot mai tare, tragendu-se in partea inimii; dar trebuie se scim si ace'a, ca reul amintit provine numai d'intr'o disordine, ce domnesce in organism; pentru a caraia vindecare nu lipsesce alt'a de cat o medicina simpla si un sfat intiept. Sinodul insusi fiind medicul chiamat a constata medicina si a sucurge cu sfatul intiept, numai atunci si-va implini misiunea sa, fatia cu nepotinti'a ce i-se incrediu spre leuire, daca nainte de tote se va ingrigí se restitue intregimeaceruta, „autonomi'a bisericésca“, care ni-ara pitó trecutul, si fara de care ne sbucinam pana in diu'a de astadi.

Nu ne indoim, cumca noi toti, caror'a ni place a ne ocupá cu trebile bisericesci, avem ore care concept despre intielesul spresiunei „autonomia.“ Dreptacea nu voim a dá lectiuni, ci numai a spune parerea nóstra in privinti'a acést'a.

Daca Rescumperatoriul a numit credinti'a lui Petru „Pétra“ pre care va zidi biseric'a, si portile iadului nu-o vor birui, cu drept cuvent putem dice: ca „autonomi'a bisericii.“ e zidul cel nebiruit, intr'a caruia muri aperiatori,

indreptatiti fiind a ne miscá cu libertate deplina ratiunabila, folosindu-ne si de facultatile daruite de natura spre a ne cultivá, vom propasi si ne vom perfectiuná, in cat se nu fim umiliti la spatele altor'a; tot d'aci vom procopsi a ne aperi, si in contr'a incercarilor dusimanóse, ce dóra ne-ar amerintiá d'intr'o parte seu alt'a. — E nefundata dar' parerea acelor'a, cari in autonomie nu ved mai mult de cat o garantia simpla in contr'a amestecului necompetente in cauzele d'in lantru administratiunale bisericesci; despre care amestec trebuie cu parere de reu se observam: ca in impregiarile de pana aci, si fatia cu abuserile strigatóric la ceriu, nu totdeun'a a fost de prisos, a fost un reu necesariu, dupa dica'a comuna: ca cel periclitat a se ineca in apa, se apuca nu numai de un fir de paiu, ci si de cutit; putien ne-ar multiamí si dreptul de alegere a capilor bisericesci, daca afara de acestea, nici de sus nici de jos nu se respecté dia caracterul constitutiunal a asiediamintelor, ce au a sustiené puterea de vietia a organismului nostru.

Nu e mirá ca nu cunoscem mai de aprópe enotiamintele autonomiei bisericesci, de óra-cc fuseram si suntem eschisi de la participerea lor. Noi credem, ca „autonomi'a“ ni-o dau mai cu séma: institutiunile, ereditate de biseric'a cu inceputul urdirei ei, ca unele ce ni regulé dia referintiele nóstre bisericesci sociali, garantand totodata interesele speciali si drepturile individuali. Legile positive — pentru administratiunea dreptatii, sustinerea ordinului, si a disciplinei — constituite in diferite tempuri, si cu privire la cerintiele impregiarilor. Datinile, recunoscute de folositorie si aprobate de prass'a seculara. De sine intielegendu-se: ca amintitele asiediaminte, ce ni prescriu drepturi si detorintie, precum de o parte sunt a se considerá ca obligatóric pentru toti membri organismului bisericesc; asiá, de alta parte, nimenea nu se poté scóte pre sine afara de sub indetorirea respunderii de cele ce a facut, seu le-a lasat nefacute in suer'a chiamarii sale. — Numai de la o autonomie, in acest intieles privita, putem asceptá garantia: fatia cu arbitriul despotic, cu arogantiele, si cu patim'a de resbunare, ce ómenii, pentru slabitiunea innascuta omului, o fac se domnesca si in suer'a administratiunei judetiarie. Numai pe langa acést'a vom ajunge: ca nimenea — radimandu-se eschisiv pre favoriri de protectiune, cumperate adese-ori cu pretiu scump — se nu mai pota aspirá la beneficie, seu demnitati; ci acelea se fie oferite, in modru competente, celor recunoscuti de demni.

Acestea ar fi — dupa parerea nóstra individuala — liniamintele principali ale autonomiei, ce noi voim a o privi de autonomia adeverata; d'in care apoi, ca nisce corolarie, s'ar poté deduce urmatoriele:

Ca biseric'a se se curatie, dupa potintia, de tote sucrescintiele, ce sub deschilinite preteste si titule, verindu-se intrens'a s'au urcat la o suprematia atat

de nemarginita, cat fiii cei adeverati sunt osenditi a ascéptá tótec ele de la beneplacitul acestor'a.

Ca biseric'a sê nu mai suferé in senul seu, nici sê mai nutrêasca, de cat precei ce i fac servitii adeverate, éra asemenea servitii se referesc cu preferintia la detorintia impreunata cu — pastorimea turmei cei cuventatorie a lui Cristos, cu fapt'a si cu invetiatur'a. Apoi — intreb — óre in care pravila stá canonul acél'a, ce ar prescrié, ca altii sê pórtre greumentul dilii, sdrentiosi si flamen-diend, éra altii sê aiba drept a culege produsele. „Mergeti in tóta lumea, propoveduiti evangeli'a la tóta zidireá“. Acést'a a fost porunc'a ce'a anteia si mai mare, ce o dede Rescumperatoriul invetiaceilor sei, fara a face vre-o deschilinire intre densii, in privintia detorintiei incredintiate; éra, predominarea — ce si-o arogédiá in biseric'a nóstra o secta — o atribuí, acél'a, paganismului.

Lipsesce inca, ca caus'a invetiamentului publicu — daca nu voim d'in adins tot mai tare a scapeta — retragendu-se d'in manile ce a condus-o ace'a de cativa ani incóce, sê se predee barbatilor cu capacitate si cu sentiu, cari, se fie parinti adeverati pre cari se-i dóra, natural-minte, de sórtea familii cei mari, ai carei sin guri sunt membri, éra nu mastii, cari constrinsi, numai de séc'a detorintia fac ce fac; in acést'a apoi vom aflá control'a cea mai sigura. Servitorilor evangheliei li remane chiamarea naturala fatia cu invetiamentu, de la care ei nu se pot eschide prin nime nici insi-si pe sine se potu dispensá; si de óra-cc partea cea mai esentiale a cresterii e religea, óre póte-se inchipuí un teren mai amplu si mai frumos pentru un pastoriu sufletesc, de cat cum e acést'a, pre care i-se imbie ocaziunea cea mai indemanatica a servi cu dovedi, realminte, nu numai cu vorba, despre sentiul ce l'are fatia cu caus'a natiunei? Póte fi un mediloc mai potrivit pentru un preot, de cat chiamarea de catichet, ca sê fie in stare a-si formásie-si poporeni, cari se-l iubésca, pretiúesca, si cuviincios se-l doteze? La acést'a va raspunde negativ numai unul ca acél'a, ce nici cand nu s'a ingrigit a studiá importantia chiamarii amintite, de cari, dorere, nenumarati se afla intre noi. Apoi vreti dotatiune?!

Mai incolo aflú de lipsa a insemná: cá atunci, cand ni esprimem opiniunea in privintia acea: cá massimul intreprinderilor sinodului, conchiamat mai de aprópe, ar fi sê fie restituirea deplina a autonomiei bisericesci, nu voim a fi considerati, ca si cand ne-am tiené de numarul acelor'a, care mórtisii se léga de tot ce e vechiu, numai d'in simpl'a causa, cá e vechiu. Cultur'a omenimei, ceea ce neprerupt face inaintari, nu suferé nici pe un moment a-se constringe intr'o mesura detiermurita lipsele presentului, si cat de putin ne putem radimá pe infalibilitatea unor principie acceptate astadi generalminte, ni marturisesc nenumarate exemple d'in viétia, demintindu-se cu progresul desvoltarii, ceea ce cu putien mai nainte se vedeau a nu suferi indoéla. — Cine n'ar sentí trebuintia urgente a unei reforme, intieptiesce urdite, in mai multe privintie; cum e, intr' altele, administratiunea publico-politico-bisericésca, cea astadi cu totul desmatata, la a carei striformare, tienandu-se mai pre sus de tóte inaintea ochilor, ca un punct de purcedere, spiritul autonomiei constitutionali a bisericii orientali, pe langa o modificare, acomodata tempului, si for-

melor, sê se inlocuésca in tóte ramurile ei astfelu de despusetiuni, care sê corespunda lipselor, ce a intrat in biseric'a, prin schimbarea impreguiarilor. Tot asiá stám si cu caus'a disciplinei, care a mai pestrecut mesur'a abnormitatii, ne apropiám pe di ce merge, catra anarchie. Referintiele intre organele bisericesci atat sunt de conturbate, cat mai nimenea nu vre sê cunósca, nici macar d'in punctul de privire a decorului, ce am detori unul altuia, spre sustinerea ordinului, despre care se dice, cá e sufletul tuturor afacerilor; suntem, ce e drept, saturati, pana sus, si de arogantia absolutistica, ce domnesce in regiunile cele mai inalte a hierarchiei, si care, firesce, si-are scopurile sale. — Treceam acum la o intrebare, care se póte considerá, in suer'a ei, de intrebarea intrebabilor; va sê dica: intrebarea juridictionilor consistoriali, a caror'a reorganizare e: conditio sine qua non. — Retienendu-me a osteni patientia on. public cetitoriu cu o descriere partiala a motivelor, ce graesc in contr'a sustinerii amintitelor corporatiuni, asiá, precum sunt acelea astadi, ne marginim a ni dá simpl'a parere intr'ace'a: cá la organizarea consistoriilor va fi neincungiurat de lipsa a se luá de basa cultur'a si independintia personala, ce atunci se va intemplá, daca va fi privire la aceea, ca se fie reprezentata in trensele, cat mai binisior, clas'a laicilor, adeca a mirenilor, de la cari putem asceptá mai cu multa sigurantia, cá nu vor suferi a se folosi de instruminte in favórea diferitelor uneltiri, intrige, si nelegiuri.

Fie-ni ertat a mai aruncá reprivire asupra intrebării despre dotatiunea preotimei ceea ce se vede a se aduce in legatura strinsa cu activitatea sinodala, si carea numai cam asié prin trecat o atinse ram mai sus.

Cand voim a zidí ceva, mai nainte cercám loc pentru edificiu, apoi ni facem planul, si avend gat'a icón'a edificiuului, trebuie sê numerám spesele, care daca ar pestrece peste potintiele nóstre, atunci ce am avé alta de facut, de cat, séu a ne ingrigi de un plan nou si mai mic, séu a abdice cu totul propusului. — Nu voim a cercá ací, cá pana in cat se póte estinde suer'a activitatii unui Sinod bisericesc; — intreb numai: cá decretand Sinodul in cestiunea de dotatiune, care, firesce, va involvá respecte materiali, — asiá, dupa cum le vine unor'a de bine a pofti, óre fi-va acel Sinod totodata si capace a dá viétia decretarii sale? — Óre nu i se va intemplá nenorocirea a suferi, in acest punct un naufragiu atat de periculos, in cat pentru a se poté ajutorá pre sine ar fi constrinsi singur a deschide calea innaintea incurgerilor acelor'a, in contra caror'a, mai tare ne ingrigim a ni scuti independintia nóstra autonómica? Urmarea va aretá. E in sa lucru constat: cá de ora-cc, afara da popor, nu existe alt fund, cu care biseric'a ar poté despune, vrend a imbunetati starea materiala a preotimei, se amagiesc, cei ce cred, cá acest popor ar fi plecat a primí pe sine, de buna voe, acést'a sarcina de contribuire; poporul, dic, care la multe celea e plecat, numai la contribui de buna voe, nu; ér deschilinit, la contribui menite pe sém'a preotului seu — despre ce nu ne lasa a ne indoí esperimentarile d'in trecut, remase fara un pic de rezultat — si óre de unde atat'a necompatimire? — Intrebe-se tot insul pre sine insu-si cu sinceritate, si va urmá numai de cat respunsul poftit. — Destul, cá ruptur'a in privintia acést'a

intre popor si cler, cel putin, astadata, e fapta complinita. — Dreptacea, ar fi fatalitate trista, daca ne-am apucá de asemenea incercari, cu cari in loc de a reesi, ne-am incurcá de sigur — ar fi o sminta anomala cu intempleria lui Isavu, cel ce si-a vendutu dreptul de mostenire pentru o bucata misielósa de linte.

De unde avemdar a asceptá si pana cand, sê se incuvintiedie dorintia respicata cu privire la imbunirea starii materiala a clerului, potrivit cu cerintiele timpului: — vor sê intrebe — cu dreptul — cei ce se sentiescu atinsi, mai de aprópe, in caus'a acést'a. — La intrebarea premisa vom remané detori cu deslucirile pana la alta ocaziune.

Un membru al clerului gr. orient.

Protocolul

siedintiei 17. tienute d'in partea insotirei ablegatilor romani in Pesta in 10. iunie 1866 la 10 óre nainte de amédi.

Presiedinte: Antoniu Mocioni.

Notariu: Aureliu Maniu.

Membri: Sig. Popoviciu, Ion. Pop. Deseanu, Sig. Borlea, Florian Varga, Dem. Ioneseu, Ales. Mocioni, Vicentiu Babesiu, Ióne Fauru, Ales. Romanu, Ios. Hodosiu, Georg Ioanovicu, Georg. Ioanovicu, Georg. Mocioni, Andreiu Medanu si Sig. Papu.

78. Presiedintele deschidind siedintia invita pe referintele comisiunal a referi despre insarcinarea primita in privintia intregirii proiectului comisiunal.

In urmarea acést'a referintele citeste §§. 23 si 24 cu cari a intregit proiectul, care proiect intregitoriu se acude la protocol sub C.

Babesiu propune constringerea acestor §§. in unul, a caruia test lu formuléda dupa cum urméza: „Tóte afacerile confesionali, scolar si de cultura preste tot, atat la corporatiuni cat si la autoritatile sengularie, decurg in administratiunea lor interna si in atingere cu tóte autoritatile si corporatiunile in limb'a lor nationala.“

Hodosiu de asemenea e pentru constringere propunend urmatoriul test: „Comunitatile confesionali si scolarie, precum tóte autoritatile si corporatiunile inferióre si superióre bisericesci, scolarie si de cultura preste tot, in tóte afacerile lor interne, precum si in coatingere cu ori care autoritate si corporatiune d'in tíera — se folosesc de limb'a propria nationala.“

Recedend Babesiu de la formularea sa, testul formulat de Hodosiu se primesce cu unanimitate si decide:

Insotirea primesce cu unanimitate contopirea §§-lor 23 si 24 d'in proiectul intregit, in un sengur §., si acést'a al 23. §. suma „Comitatele confesionali si scolarie, precum tóte autoritatile si corporatiunile inferióre si superióre bisericesci, scolarie si de cultura preste tot, in tóte afacerile lor interne, precum si in coatingere cu ori care autoritate si corporatiune d'in tíera — se folosesc de limb'a propria nationala.“

79. Se citeste §§. 25 si 26 d'in proiectul intregit, care inse cu invoire comuna se elasa, deci se decide.

Cu invoire comuna §§. 25 si 26 d'in proiectul intregit se lasa cu totul afara d'in proiect. —

80. Devenind la cetire urmatoriul §. referintele cere ca sê-i fie icertat a ceti tóta intregirea facuta in proiect, ce concediendu-i-se, dupa cetirea aceluia,

Maniu dico cá tóte acelea se reduce la cate un'a d'in comisiunile ce sunt emise de dicta, si de acc'a dorese ca tóte acestea sê remana neatínse in proiect, óaci daca privesce la chiamarea ce o avend, apoi ace'a nu o afla d'in parte-ne implinita prin staverirea acestui proiect, ei fiind insotirea reprezentata prin cate un membru in tóte comisiunile dietali, crede cumca aceia si-vor tiené de detorintia, ca cat va pregati vre o subcomisiune un elaborat, acéla nainte de pertraptaro in comisiunea, lu va comunicá cu insotirea, care luandul la desbatere, va face, amendamintele necesarie si va insarciná pre membrul respectiv

a staruí primirea acelor'a in comisiunea dietale, séu a-l substerno acolo ca vot separat; — fiind cá dara despusetiunile aci cetite, se tien mai cu séma de lucrarea comisiunei emise pentru regularea afacerilor de cult si invetiament, de acea nu le tiene la locul seu acuma, ci numai atunci cand ni se va comunicá operatele subcomisiunelor dietali respective.

Romanu prin cetirea §§-lor respectivi d'in proiectul d'in 1861 aréta cá aceste despusetiuni au loc in proiect, fiind si atunci suscepute in proiectul despre nationalitati. —

Babesiu i raspunde cá in 1861 acést'a d'in acea causa s'a intomplat, pentru cá atunci nu éra emisa nici o comisiune pentru regularea referintielor de cult si invetiament.

Deseanu afla cá in aceste despusetiuni e vorb'a numai de limba, ce crede cá se tiene de natiune, si de acc'a e pentru remanerea acelor'a in proiect. —

Hodosiu desfasura acea opiniune, cumca pana aci s'a regulat usul limbei in afacerile politice, éra acum in celed de cult si invetiament, de acc'a voiesce a le tiené, numai §-ul ultim cugeta cá s'ar tiené de regularea presei, si acést'a voiesce sê remana afara. In acést'a opiniune d'in urma lu sustiene si Fauru.

Fiind majoritatea pentru sustinerea despusetiunelor d'in §§. cetiti, se cetesce d'in nou §. 27.

Fauru, Babesiu si Maniu sunt de parere cá avend pana acum tóte scótele caracter confesional, si regulandu-se acelea prin comisiunea dietala spre acest scop emisa, acest §. nici are loc in proiectul de fatia.

Deseanu, Hodosiu si Borlea d'in contra dorese sustinerea lui, deci devenind cestiunea la vot se decide:

Majoritatea primesce §. 27 d'in proiectul intregit ca §. 24, in urmatoriul test:

„In tóte scótele inferióre si superióre de ori ce natura, precum in tóte institutele de cult si invetiamentu ale unei natiuni, limb'a invetiamentului e limb'a lor proprie nationala. Totodata se ordina ca la tóte institutele nationali unde se propune istoria pragmatica a tíerei, — sê se propuna si istoria speciale a respectivei natiuni, ca studiu obligat. —

81. Cetindu-se mai de parte proiectul intregit, §§. 28 si 30 se primesc fara schimbare éra §§. 29 si 31 se lasa afara d'in proiect §. 22 acum 32 d'in proiect inse cu elasea cuventului „nulla“ se primesce si se decide:

Majoritatea insotirei primesce §§. 27 si 30 d'in proiectul intregit fara schimbare éra §. 22 d'in proiectul comisiunal séu 32 d'in cel intregit cu unanimitate, dar cu elasea cuventului „nulla“ ca §§. 25, 26 si 27, tot odata decide elasea §§. lor 29 si 31 d'in proiectul intregit.

82. Romanu face acea propunere ca nainte de ce am decide inca odata asupra intregirii proiect in conferintia desbatut si modificat, sê luám act si de proiectul ce l'a staverit insotirea ablegatilor serbi, cáci densii au promis a-l comunicá cu insotirea nóstra, si atunci in cat nu ar fi vre-o abatere principiala sê incercám o contelegere ca cu ei d'impreuna sê substernem dietei numai un proiect, ce ar fi fórté inaintatoriu pentru deslegarea causei nationala, cáci prin acc'a, cá reprezentantii acestor dóua natiuni, cari numai singure au dat dovéda de consciintia nationala si de desvoltarea simtiului national, castiga si cererea nóstra o momentositate si ponderositate mai mare, si nu ni se vcr poté asiá usior delaturá pretensiunile. —

Ales., Ant. Mocioni si Hodosiu tien de mai potrivit ca dupa ce vom luá la cunoascintia proiectul ablegatilor serbi sê se cercetienerea unei conferintie miste si acceptarea de se poté a unui sengur proiect.

Fauru tiene ca mai nainte de tóte cu contelegerea notariului insotirei si referintelui comisiunal sê se determine o di pentru autentificarea protocólelor de desbatere si a proiectului staverit, si atunci sê vina la desbatere propunerile facute si sê se decida séu tienerea unei conferintie miste, séu incercarea unei cointelegere pre alta cale

Sig. Popoviciu inca de acést'a opiniune, ar voi inse ca sê se decida si traducerea proiectului nostru in limb'a magiara.

In urmarea acestor'a dupa o recapitulare facuta de Hodosiu presiedintele cu invoire comuna cununcia:

Spre autenticarea protocoalelor sedintelor trecute, precum si a proiectului in conferinta desbatut se determina ziua de 12. Iunie a. c. la 4 ore dupa amezidi avand referintele comisiunale a procura pe atunci proiectul compus din partea insotirii ablegatilor dietali de natiunea serba, sustinendu-si conferinta a decide a supra intrebarei de tinerea unei conferinte miste, dupa ce va lua act de acel proiectu. —

Ne mai fiind alt obiect sub desbatere, sedinta se disolva la 1 ora dupa amezidi. Antoniu Mocioni m. p. presedinte, — Aureliu Maniu m. p. notariu. —

Protocolul

siedintei 18. ce colegiul deputatilor rom. a tinut la 12. Iunie 1866 dupa amezidi la 4 ore.

Presedinte: Antoniu Mocioni.

Notariu: Iosif Hodosiu

Membri: Vin. Babesiu, Sig. Borlea, Flor. Varga, I. P. Deseanu, Ales. Romanu, Sig. Popu, Georg. Ioanovicu, Ioane Fauru, Ger. Veghsö, Ales. Mocioni, And. Medanu, Aur. Maniu.

83. Se cetesce protocolul siedintei din 30. Maiu a. c. si dupa putine modificari — se autentica

84. Se cetesce protocolul siedintei din 31. Maiu a. c. si se autentica

85. Se cetesce protocolul siedintei din 2. Iunie a. c. si se autentica

86. Se cetesce protocolul siedintei din 7. Iunie a. c. si se autentica

87. Sub decursul cetirii protocolului siedintei din 8. Iunie, a. c. presedintele fiind silit a se departa, la rogarea acestuia si cu invoirea tuturor comembrilor Sigis. Popu ocupa presidiul pentru continuarea siedintei de astazi; dupa asista finindu-se cetirea protocolului acum amintit, acela

se autentica

88. Se cetesce apoi protocolul siedintei din 9. Iunie a. c. si se autentica

89. In fine se cetesce protocolul siedintei din 10. Iunie a. c. si se autentica.

Cu cetirea si autenticarea astor protocoale inaintand timpul pana la 8 ore de sera, presedintele substituit afla de bine a incheia siedinta, anuntandu-si sedinta proxima viitoria pe mane, 13. Iunie, la 4 ore dupa amezidi. D. U. S. Sigismund Pop m. p. presedinte substituit, — Iosif Hodosiu notariu.

Protocolul

siedintei 19. ce colegiul deputatilor romani a tinut la 13. Iunie 1866, dupa amezidi la 4 ore.

Sigismund Popu pres. subst.

Notariu: Iosif Hodosiu.

Membri: G. Ivacicovicu, G. Ioanovicu, I. P. Deseanu, Aless. Mocioni, D. Jonescu, Aur. Maniu, I. Fauru, Sig. Borlea, Ales. Romanu, Fl. Varga, And. Medanu, Alois. Vladu.

Presedintele ordenariu fiind impedit de a poté fi de fatia, pana la incetarea astui impedecament se incredintiaza comembrul Sigismund Popu cu ducerea presidiului.

91. Se cetesce protocolul siedintei de ieri, 12 Iunie si se autentica

92. Presedintele subst. dice ca la ordinea zilei e cetirea si autenticarea proiectului de lege in cauza nationalitatilor, ce s'a desbatut in siedintele trecute; dreptacea se cetesce acest proiect, si indata dupa cetire e vorba

Fauru si dice ca proiectul de sub-cetiu-ne, dupa convingerea sa n'are prospeptul de a ajunge la putere de lege, seu adeca de a fi primit, pentru ca cuprinde in sine unele dispusetiuni, ce chiar cand acel proiect ar deveni lege, inca nu s'ar poté efeptu, era alte ce nu se vor primi nici decum. Chiar in senul nostru, dice ca a audit dicendu-se ca acel proiect e destinat a fi mai mult un act istoric care se cuprinde postulatele romanilor; dar densul, vorbitoriu, ca legislatoriu are detorinta de a

cauta la jurstari, greutati si pedece ce obvin, si de aci a conlucra la aducerea unui proiect care se aiba si prospeptul de a fi primit, si acela se cuprinde si asigurarea intereselor nationali, si asiá pe cand de o parte se fie multiamitoriu pentru romani, pe atunci de alta parte se servésca de bas'a pentru desvoltarea mai de parte a intrebarei nationali. Proieptul de fatia, dice mai incolo, n'are prospeptele mai sus enumerate, si pentru aceea si-sustiene libertatea de a aduce la valóre conditiunile sale in dieta; amesurat principiilor sale desfasurate atat aici in siedintele nostre cat si inaintea alegatorilor sei — fara inse ca prin acésta se vree a pasi in contra proiectului de sub cetiu-ne.

Hodosiu e de parere ca proiectul de sub cetiu-ne nu mai poté veni la discusiune nici in meritul nici in esentia obiectelor ce cuprinde, pentru ca peste asta am trecut, si astadi e vorba numa despre autenticarea celui proiect. Ca si va primit seu nu va fi, si ca cuprinde dispusetiuni, ce pot seu nu pot intrá in vietia — asta e cetiu-ne de viitoriu si de prassa. In principiile si esentia proiectului, dupa ce acésta e desbatut o data, nu se mai pot face schimburi; cel mult si dora numai in stilistica s'ar poté modifica seu suplini ce-va. Asiá vorbitoriu se pare ca §. 14. din proiect ar fi mane, si acésta mancantia e de stil; pentru ca acest §. vorbesce despre regularea usului limbii in corespondintiele comunitatilor, judetilor si oficiilor de cerc, cu comitatele si distriptele de o parte, si vice versa de alta parte, si pe cand la inceputul celui § se enumera comunitatile, judetiele si oficiile de cerc fatia cu comitatele si distriptele, pe atunci acestea fatia § lui se memora numai fatia cu comunitatile era nu si fatia cu judetiele si oficiile de cerc; asiá premisele de la inceput n'au si consecutiile la fine. Dreptacea e de parere, si propune ca din punct de vedere a suplinirii stilului se se adauge la fatia § lui ca continuitate urmatóriele cuvinte: „si respective a judetilor si oficiilor de cerc.“

Maniu se provóca la un conlus din siedinta penultima, si dice ca mai nainte de tóte este de a se autenticá proiectul, si numa dupa aceea s'ar poté lua la desbatere parerea desfasurata de Fauru.

Deseanu si Romanu inca sunt de parerea lui Maniu; dar totodata partenescu propunerea de suplenirea stilului facuta de Hodosiu, din cauza ca altminte §. 14. din proiect ar fi cu totul mane.

In urma acestora, ne mai voind nime a vorbi in acest abiept, presedintele enucia:

Ca adaugerea cuvintelor „si respective a judetilor si oficiilor de cerc“ la fatia § lui 14 din proiectul de lege in cauza nationalitatilor — acésta se dechiara de primit si autenticat. —

93. Presedintele dice, ca proiectul de lege acum primit si autenticat, este de lipsa a se traduce in limba magiara, si spre acest scop propune pe comembrul Vladu, care are perlept'a cunoscintia a limbii magiaresci. —

Vladu multiamesce pentru asta preferintia, inse dice ca si altii au cunoscintia perfecta a limbii unguresci, si ar fi de parere ca comisiunea care a compus proiectul, aceea se face si traducerea in limba magiara.

Propunerea presedintelui inse se primesce cu unanimitate si trece in conlus ca

Comembrul Alois. Vladu se incredintiaza cu traducerea proiectului in limba magiara.

94. Presedintele pune intrebarea la desbatere si decide ca: cine are de a subscrie proiectul?

Fauru e de parere ca proiectul ar fi de a se purisa de nou, si apoi se-l subscrie numa presedintele si notariul.

Medanu vre se se face o modificare la acel § din proiect care vorbesce despre acésta ca deregatorii sunt detori pe langa limba majoritatei a sei si limba minoritatiloru, se se puna adeca ca a carei minoritati, si aci se se preciseze ca a minoritatei mai numeroase.

Hodosiu observa lui Medanu ca proiectul fiind acum primit, in acela schimburi peste tot si mai ales esentiali, precum se vede a fi si ceea alui Medanu — nu se pot face; de altminte ar fi si superflua, pentru ca in acel §. se dice eventual si a minoritatei si aci de sine se intielege minoritatea mai numeroasa. Ce se tiene de subscrierea proiectului, vorbitoriu dice, ca, daca si aduce bine a minte, existe de gía un conlus in privintia asta, ca adeca

proieptul au de a-l subscrie toti deputatii de roman; si asiá n'ar fi de lipsa a se mai aduce in asta cetiu-ne alta decisiune. Daca inse n'ar existe conlus in asta privintia, atunci propune ca proiectul se se subscrie de toti deputatii romani cari s'au intrunit in conferinta nostra nationala.

Fauru dice, ca nu poté se subscrie aceea ce nu e conform cu convingerea sa, si nici a pleda pentru proiectu nu va poté. Conlus pentru subscriere nu este, ci este conlus ca minoritatea e detoria a sustiené votul majoritatei dar nu prin pledare ci numa prin votare. Crede ca proiectul are deplina autenticitate daca se va subscrie numa de presedinte si notariu; si crede ca nime nu poté subscrie aceea la ce nu consimte.

Ioanovicu e de parera lui Fauru, inse daca este conlus ca toti se-l subscrie, atunci si el o gata a-l subscrie.

Ales. Mocioni tiene ca nu existe conlus, si Fauru are drept ca nu e detoria minoritatea a pleda dar e a vota, si subscrierea aci nu e alta de cat votare in scris; dreptacea e pentru propunerea lui Hodosiu.

Deseanu purcede din principiul de insotire a nostra si de aci din principiul solidaritatii. Daca e vorba ca cine-va nu poté subscrie aceea la ce nu consimte, atunci proiectul de sub cetiu-ne nu-l va subscrie nici-unul din noi, pentru ca mai mult seu mai putin acela nu cuprinde convingerea fie-cari-a; dar acela e eflusul convingerei tuturor'a, seu mai bine a majoritatei, si minoritatea trebe se se supuna majoritatei chiar si in privintia subscrierei, cu atat'a mai vertos ca presedintele si notariul nu poté fi atat de autentic precum va fi candu vom subscrie cu totii; pentru aceea si densul e pentru propunerea lui Hodosiu.

Vladu dice ca prassa parlamentara ar fi ca numa presedintele si notariul se subscrie proiectul, inse noi nu suntem parlament ci numa o insotire si si acésta nu de caracter public, asiá e pentru subscrierea proiectului din partea tuturor'a, cu atat'a mai vertos ca scie eumca in privintia asta existe conlus.

Hodosiu dice ca nici densul (aci nu e intiesu. Rev.) ca nu sunt aci actele anteriori ale siedintelor, si asiá nepotintia momentana seu necesitintia unui conlus in privintia subscrierei, acésta incident face dificile decisiunea in asta cetiu-ne; dreptacea e de parere ca siedinta se se amane pre alta di.

Romanu da deslucire despre incredintia-re ce a avut de a cere proiectul serbilor in cauza nationalitatilor, si spune ca pe astadi nu l'a poté capeta, fiind ca serbiu chiar astadi dau a trei a cetire proiectului lor, inse pe mane se spéra ca se va poté procura.

Presedintele din incidentul memorat de Hodosiu, dar si altminte fiind timpul inaintat dechiara siedinta de astadi de incheiata, si anuncia siedinta viitoria pe mane dupa amezidi la 4 ore. D. U. S. Sigismund Popu m. p. presedinte substituit, — Iosif Hodosiu m. p. notariu.

Protocolul

siedintei 20 ce corpul deputatilor romani a tinut la 21. Iunie 1866 inainte de amezidi la 9 ore.

Presedinte: Antoniu Mocioni

Notariu: Iosif Hodosiu

Membri: Alois Vladu, Petru Mihali, Dem. Ionescu, Geor. Ioanovicu, Ales. Romanu, Ger. Veghsö, Fl. Varga, Ales. Mocioni, Aureliu Maniu, Sig. Borlea Vin. Babesiu, Sig. Popu, Ioane Fauru, I. P. Deseanu, Andrein Medanu, Georg. Ivacicovicu, Sig. Popovicu.

94. Se cetesce protocolul siedintei trecut'e din 13. Iunie a. c. si se autentica

95. Conform cu incredintia-re din ultima siedinta (Nr. 92), Vladu referesce ca proiectul de lege in cauza nationalitatilor l'a tradus in limba magiara, si-l pune pe mas'a adunarei spre ulterioare dispusetiuni.

La propunerea presedintelui se conferéza testul original roman cu traducerea magiara, cetindu-se din punct in punct originalul si asemenea punct de punct traducerea care in unele puncte coregandu-se astfelu in cat se fie cat se poté mai fidelu si mai conformu cu originalul — se decide ca:

Proiectul de lege in cauza nationalitatilor tradus in limba magiara se va purisa si in siedinta de mane se va autentic.

De asemenea se va purisa pana la siedinta de mane si proiectul original.

Dupa aceste, timpul fiind inaintat la 1 ora dupa amezidi, presedintele incheia siedinta, anuciand cea mai de aproape siedinta pe mane dupa amezidi la 4 ore. D. U. S. Antoniu Mocioni m. p. presedinte. — Iosif Hodosiu m. p. notariu. —

Pecica r. 16 Jul. 1866.

In 13 si 14 Iuliu a. c. fusesi martore unei bucurii generale ce s'a aretat pentru inaintarea in cunoscintiele incepatore ce le-a facut fraged'a nostra tenerime de trei classe poporale de aci Straruintia invetiatorilor e laudabila, baeti de 5—6 ani, cari abid in ver'a acésta au inceput a caletori catra pragul musculor, cetes in trei limbe fora orori, unii scriu si altii picep si socota. Tenerimea de Classa II. e atat'a de bine desceptata in cat afara de cetiri, scrieri, si socota, scie, cu putina exceptiune, tota istoria nationala de Marienescu, si nu numai o scie de-a rostul ci sensul aceleia li e plantat adene in inimutiile lor romane. Debe se marturisesce stioer ca acésta a fost esamenul antaiu d'ntre tóte cate am ceróetat de 5 ani pe sate, care a aretat succes imbucuratori. Cu ocaziunea acésta mi am adus a minte cata ustanéla debe se fi avut domni invetiatori pana au potut instrua pe atati teneri fragedi, si totusi cat e de nerespectata starea lor; — n'am intristat d'in inima adese, audind pe contrarii inaintarii nostre cum vorbesce priu organele lor contra invetiatorilor, contra tenerii aloru trei clase si contra tuturor'a ce sunt bune, intristarea mea era cu atat'a mai mare, cu cat vedeam ca organele aceleia sunt renegati de ai nostri, ómeni ce-si intorc mant'a de 10 ori pe di, si cari cu seduceri de micirea salariilor invetiatorilor e. e. t. insiela blandul popor si-l due pe ghiafia. Dar va veni timpul cand si urmele cele d'in urma ale acelor'a vor desparé, va veni timpul cand poporul si-va cunósce chiamarea sa si atunci vor fi preserate cu sare tóte urmele lor se se usce pentru toti vecii. Nu pot inse retacé acé'a ce mi-s'a intradecinat forte in convingere, ca adese sistem'a scolaru de acum ar ave a se redit-nisce imputinari in propunere, caei pentru incepatoriu de 5—6 ani e forte cu greu a invetiá de odata cu potósve, latine, germanesce si unguresce, eu sciu ca ungurii si germanii nu propun in clasele populari, dar neci in cele giunasiile pretotindene limba romana, apoi pentru ce se ingreunam noi pruncitii incepatori, ar fi timp destul ca numai cei ce trec de al 7—8 an, se incepa in alte limbe, find ca atunci dupa ce odata sciu ceti si serie bine romanesce cu litere, e mult mai usior a se introduce in cetirea celor lalte limbe, — apoi ce i-e de lipsa poporului nostru se invetie pe é ö (ö) ý si z — al lor, cand limba si altcum nu o vor picepe si invetiá neci cand. Afara de acé'a inca ar debut se se statorodie cu ce. va ordni mai aspre detorintia de ingrigire d'in partea autoritatilor politice, si anume ar fi forte necesariu ca Preturele cercuali se fie indetorate a asterne cu fatia fie carei luni raport detaiat despre staréa scolilor pe bas'a ascultarii unui comitet comunal ce ar fi a se infintia in fie care comunitate. Despre ceste d'in urma voi luá timp a-mi desoperi on. public parerile mele cu alta ocaziune.

De pre campul de batalia.

De la medianopte. Austria si Prusia se convoira, domineca trecuta, la armastitiu (incetare de batalia) pentru cinei dile, se incepú domineca la meidi si se finesce vineri la meidi.

Domineca demanétia brigad'a austriaca a colonolului Mondel (al doile corp d'armata, locutient de mar. Thun) avú lupta cu Prusii la Blumenau, (langa Posion, in partea medianopte-apuséna a cestui orasiu). Prusii (probabilmente avantgard'a armatei principelui de coróna) tieneau dreptiunea catra Posion, sperand poté ca ajungend muntele vor deveni domni trecatórei preste Dunare. Lupt'a se incinse cu multa inversiunare, si tiend pana la 12 ore, cand comandantilor li se dede de scire intrarea armistitiului, si de loc se retrasera amendúe partile in pace. — Scirile afirma ca lupt'a cat tiend, fu favoritoare armelor imperatesci, dar intervenind armistitiul, colonelul Mondel se vedú silit a renuciá la esplotarea pusetiunei cei bune ce ocupase.

Scirea oficiale nu spune ca lupt'a a incetat in urmarea armistitiului ci ca puterea precum-penitóre inimica fu respinsa.

Precum audim, in acésta lupta participă și regimentul ce pórta numele regelui Belgiilor, care — de nu am precuțat contra numirilor adoptate la armata — l'am numit romanesce.

Tot domineca, intrand armistiul in putere, generalul austriac conte Degenfeld, contele Károlyi fostul reprezentante al Austriei la Berolin și baronul Brenner plecară ca tra cortelul principale al armatei prusesci, pentru a începe negociațiuni de pace. — Regele Prussiei si-a mutat cortelul seu principale la Gänse-dorf, un orasiel cam la medilocul calei ferate de la Viena ca tra Posion. Alta versiune, pretinde a fi la Nicolsburg, tot in arciuducatul Austriei inferioare. — Imperatul inca paresesce Viena pre temp scurt, pentru a face inspectiune generala trupelor d'in jur.

Prusii d'in Silesia austriaca se retrasera inca nainte de armistiul, in catro o luara nu se scie pana acú, póte se veduara amenintiati de escursiunile ce armata imperatésca d'in fortaretiile nepredate le face pre teritoriul prusesc. Armistiul le liniscesce tóte si aici.

De la médiadi. Scirile adeveresc sub desclinite forme cele ce le spuseram in nr. tr. despre lupta de la Lissa, dar n'au nemica nou. — Raportul oficial al Italianilor aréta că ei au sustienut campul de batalia.

Pre foile nemtiesci le pune in uimire curajul ce desvólta armata italiana, cu tóte că pana acú nu li favori norocul armelor, desclinit in Tirol, unde in Val di Ledro sambet'a trecuta lassara cam 1000 prinsi. — „Presse“ dice: „daca in resbelul de fatia ar fi ce-va pentru care inimicii nostri de médiadi sé traga a supr'a lor admirarea lumei, apoi acésta ar fi curajul cel neinfrant, cu care cérca a inveli ver ce cadere, a o schimbá intru invingere.“

Pana acú remase nerespunsă intrebarea daca armistiul legat de Austria cu Prussia, deobléga si pre Italiani. Alianti'a intre aceste dóue state, presupune solidaritate. Scirile ce sosesc d'in Italia afirma că Austria n'a primit inca condițiunea referitória la Tirol, de care Italia léga primirea armistiului.

Diariul „Italia“ crede că incetarea bataliei intre Italia si Austria nu e cu potintia pana ce nu se finesce miscamentul actual militar.

Consemnarea ostasilor romani raniti, perduti, séu ucisi in lupta de la Custozza d'in 24 iuniu.

(Continuare.)

De la regimentul de granitia germano-banatic nr. 12. Morti: Costa Erdeleanu, Petru Volea, Petru Tomiciu, Todor Manciuca, C. Hedeanu, Ioan Bozinu, Ion Toderu, Ion Rosul, Toma Bartia, Toma Butina, Damas. Cercelu.

Raniti: V. Nedelcu, P. Besco, Grigorie Neagul, I. Galatu, Petru Dimca, Isac Turcu, Lasar Grosu, Rista Popescu, Petru Balnotianu, Georgiu Nepu, Petru Micu, Todor Coracoi, Petru Brasiovanu, C. Bradeanu, Filip Fuieriu, Toma Marianu, Moisa Lupulescu, Simeon Radu, Georgiu Sporea, Petru Cruia, Stefan Bordasiu, Arcadie Ionu, V. Bugariu, Adam Cretiu, Ion Maranu, Vasile Popescu, Paul Badiu, A. Boieriu, Vasile Dalca, Martin Epure, Filip Cretiu, Trifun Manea, Adam Paleanu, Josim Onciu, Mass. Dancutiu, Todor Socotianu, Jo. Babolanu, S. Gerga, G. Micu, Lazar Erdeleanu, Andrea Balnotianu, Simion Siuleanu, Tadea Copotianu, Adam Bobosiu, Pascu Madearu, Georgiu Moisa, Paul Oldea, Stefan Siublea, Matea Focsianu, Mass. Cocóra, Mass. Carbu-nariu. —

Perduti: S. Vladul, V. Tiéranu, Ion Tiéranu, Ion Balanu, Mar. Miclea, Ion Spori-asiu, Georgiu Bunul, Todor Gartenitaniu, Gligore Cocóra, Ioan Erdeleanu, J. Balnotianu, Georgiu Cretiu, S. Gebeleanu, Moisa Valanu, Ion Fisteá, Sava Cocóra, Stefanu Flora, Ios. Dobricanu, Ion Tiapu, Ion Secosianu, Costa Gartenitaniu, Petru Deheleanu, Paul Batiu, Trifon David, Ion Balnotianu, Ion Deminatii, Ant. Bliman.

D'in batal. de venat. comb. nr. 36. Morti: Andrea Romanu, Stefanu Bogdan. —

Perduti: Matei Custura, Petru Turcu, V. Duda, Matei Cocanu, Anas. Suranu, Vas. Profanu, Martin Smerdu, Iacob Cumanu, Co-vazu.

(Va urmá.)

Oficiri romani: In lupta de la Kö-nigrätz, d'in regimentul de granitia romano-

banatic, primira rane usióre capitanul de cl. I. Georgiu Popescu, locut. supr. Georgiu Stanu, locut. de cl. I. Ioan Petrascu, Petru Novacovicu. — Perdut: locut. de cl. II. L. Dragalina.

Decoratiuni militari. Maj. Sa Imperatului cu resolutiunea pre nalta d'in 18 iul. a impartit multime de decoratiuni. Intre cei decorati gasim pre urmatorii romani: capitanul Ion Ursu de Margina d'in reg. de inf. Ludovicu II. regele Bavariei, primu crucea militara pentru merite cu decoratiune belica, tot acésta o primi si locut. supr. Procop Fisesianu (care acú e mort). — Recunoscintia laudabila primu locut. supr. Ion Opria d'in reg. de inf. arcid. Leopold. — Intre cei morti caror'a li se recunósce crucea militara pentru merite cu decoratiune belica, gasim pre locut. supr. Georgiu Pop (ucis in 24 iuniu) d'in reg. Marc duce de Baden.

LITERARIU.

Limbele romane fatia cu limb'a latina.

Resultatele scrutariloru de pana acum.

(Continuare.)

Romanii numiau limb'a lor „latina“; „lingua romana“ se afla numai odata intr'o poema alui Tului, Laurea. Numirea „limbe romane“ e mai noua, antai'a óra intrebuintiata in Germani'a, ca numire generala pentru tóte limbele purcediatórie d'in cea latina. In tempul mai vechiu fie-care d'intre aceste limbe se numia „romana“, ba cea italiana chiar si „latina“, precum am vediu mai sus; si un dialept al limbei retoromane pórta acésta numire inca pana in diu'a da astadi. Francul Raynouard a intrebuintiat numirea „limbe neolatine“, care inca s'a aprobat de scriitori. In limb'a vechia germana se numiau limbele acestea „walsch“ (walahisc), pecum se presupune de la cuventu „Gallus“.*

Teritoriul italiann.

„Diese wäre denn die Sprache, die am meisten von der Mutter müsste ererbt haben, weil sie im Mutterhause wohnt. Wenn wir aber bedenken, wie viel räuberische Hände an diesem Erbtheile frevelten, zerstörend was sie nicht zu gebrauchen wussten und nun sich selbst hineindrängend als ungeladene Gäste, dann wird es uns nicht mehr befremden, dass Italiens Sprache nicht mehr die alte ist.“ Diefenbach.

* Schmeller Bair. Wb. IV. 70. „Der Walh, Walch, Wal, Wall, der nicht deutsch Sprechende von romanischer, insonderheit italienischer, Geburt und Zunge (a. sp. Unaloh, Romanus, Latinus, Gallus, peregrinus, — ags. Vealh-barbarus, Brito. „König Carl (d. Gr.) waer ein halber Walh und Franzos, die mit Glauben und Treu hielten.“ „Paul Warnfrid, der zu derselbigen Zeit der gelehrtest Walh war.“ „Künigh Elsbet gebur zu Landsbut einen Sohn, den nennt sie, nach dem Vater, Conrad, die Walen nennen in. Conradinum.“ Avent. Chron. 330,337,464. Im Fichtel-gebirg denkt man sich unter diesen Namen vorzugsweise venetianische Bergleute, wie sie ehemals in den Gebirgen herumzogen, um edle Metalle zu suchen. Die von solchen Walchen herrührenden, aufgeschriebenen Traditionen und Mährchen stehen unter dem Namen der Wahlenbüchlein bei dem gemeinen Manne der Gegend sehr in Kredit. „Walchen-land-Italia“ Voc. v. 1419. „Und was die Herrschaft von Toggenburg ze Kurvalchen (in dem Walheuland, worin chur liegt, Graubünden) hât. Cgm. 558 f. 115.

„Gallicus, Walsch“, voc. v. 1419. Die wessobrunische Handschrift aus dem VIII. Jahrh. heisst Gallia Walholant. Es scheint, dass die älteren Deutschen zuerst eigentlich die Gallen (Galli, Gaulois), und dann wurden die Römer und romanischen Völker überhauft, weil sie selbe mit den Galen innigst verschmelzen kennen lernten, Walaha genannt haben. Man bedenke die Welschen, Welshmen in England den Sachsen, die Walonen, Walen, Luiker-vaalen (Lütticher) in den Niederlanden den Flamändern, die walschen Cantone in der Schweiz den Deutschen gegenüber. Vermuthlich wurden von den deutschen Siegern auch die alten romanischen Einwohner des heutigen Baierns Walen, Walchen genannt wie dieses Wort als Bestandtheil von Ortsnamen anzudeuten scheint. — Die auch von uns sogenannter Walachen an der Donau sprechen gleichfalls eine aus dem Latein stammende Sprache.

Pott, allgem. Monatsschrift f. Litt. 1852. 943. „Ahd. Walah, peregrinus, Walscher. Walahische Romanus, Latinus — von Völkern zuwächst wohl Keltischer und dann Romanischer Herkunft. Schafarik zeigt richtig, wie Wlach in der Bedeutung Hirt nur von der häufigen Beschäftigung der Wlachen in Trakien, Makedonien u. s. w. mit Viehzucht, wie viele andere Gentiliae, aus einem Proprium erst wieder zu einem Appellativ geworden. — Uebrigens ist der eigentliche Wortsinn und das Etymon dieses in mancherlei Gestalt, zumal im Abendlande gebrauchten Namens, nicht weniger als genügend ermittelt.“ — Grimm in Schmidt's Zeitschrift f. Geschichtswiss.

== Redactiunea pentru ortografia. Avend material mult si de interes, pentru a-l poté publicá tot, ne vedem siliti a sterge liter'a ■ in locurile unde nu va provocá necei o confusiune. D'in punct de vedere filologic concedem existintia pretotindene unde o vor voi filologii, pre cari i rogám sé nu se impedece intr'acésta, noi o stergem numai pentru economia, căci numerand noi tóte literile ■ cate s'ar poté incunjurá, fac intr'o cóla tiparita cu litere mici 1696, adeca a 16 parte d'in fóia nóstra, séu 1/2 de colóna in fie-care numer, cu ata'a vor avé de acú oo. cetitori ai nostri material mai mult. E o cercustantia ce merita atentiune d'in multe puncte de vedere. Altmintre vom vedé ce va dice comisiunea filologica despre acésta litera, séu cu ocaziunea cutarui abonament nou o vom supune votului cetitorilor. Inoire nu e, căci vedem acésta in multe carti besericesci.

Telegrame.

Paris 24 iuliu. „Monitoriu“ publica: Italia tocm'a acum'a insciintiá invoierea sa la incetarea inimicitiei.

(Telegramele d'in Boemia vorbese despre miscamintele armatelor, despre recuistiunile ce le fac, cari n'avend interes desclinit nu le reproducem. Red.)

Pesta 24 iuliu. Inrolarea voluntarilor s'a inceput in tóta tíer'a cu rezultate favorabile, comunitatile cele mai impoporate d'in comitatul Pestei, precum Czegléd, Körös, Buda-Vechia si-aco-

Italien wurde von unseren Vorfahren Walaholant, oder im blossen Datio pluralis Walachum, später Wallen, adicativisch walhisc lant, welsch Land genannt; da jedoch in zu grosser Unbestimmtheit dieser Ausdruck auch auf gallische Völker geht, von denen er sogar hergenommen scheint (und den Angelsachsen galt Vealh von ihrem gallischem Nachbar, dann von dem Fremden insgesamt, ja für die romanisch redenden Dacier hat man Walachen eingeführt); so wendete sich der Sprachgebrauch zu dem im Lande selbst herkömmlichen Namen Italia.“

Leibnitz deduce cuv. valacu de la cuv. germ. wallen-migrare; Döderlein de la Volsei — Έλισσυχολ, Welsche ahd. Walscan. — Sismondj Lit. des Südens I. 193. „Die Unterthanen Carls des Grossen waren damals von zwei ganz verschiedenen Stämmen, Germanen und Wälsche. Der Name Wälsche

rira contingintele lor. Si in Comorn si Dobritin contingintele sunt acoperite.

oder Wallonen, der ihnen von Deutschen gegeben worden, war einerlei mit dem Namen Galli oder Galatai, der ihnen von den Römern und Griechen gegeben worden. Die Sprache, die sie redeten, wurde nach ihnen wallachnisch-romanisch oder bauern-romänisch genannt.“ —

(Va urmá.)

Cursurile din 23 Iuliu n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Cele cu 5% in val. austr.	51-25	51-75
„ „ contributiunali.	99-25	99-75
„ „ nóue in argintu.	70-—	71-—
Cele in argintu d. 1865 (in 500 franci) ..	—	—
Cele nationali cu 5% (jan.) ..	63-—	63-50
„ metalice cu 5% ..	56-75	57-25
„ „ maiu—nov.	62-50	63-—
„ „ 4 1/2% ..	48-—	49-—
„ „ 4% ..	42-—	43-—
„ „ 3% ..	31-—	31-50
Efecte de loteria:		
Sortile de statu din 1864 ..	62-50	63-—
„ „ 1860 1/2 in cele intrege ..	75-—	75-50
„ „ „ 1/5 separata ..	76-75	77-25
„ „ 4% din 1854 ..	65-—	66-—
„ „ din 1839, 1/5 ..	125-—	127-—
„ banciei de creditu ..	104-75	105-25
„ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	71-—	72-—
„ imprum. princip. Eszterházy à 40 f. ..	—	—
„ „ Salm ..	—	26-—
„ „ cont. Palfy ..	—	21-—
„ „ princ. Clary ..	—	21-—
„ „ cont. St. Genois ..	—	21-—
„ „ princ. Windischgrätz à 20 ..	—	14-—
„ „ cont. Waldstein ..	18-—	19-—
„ „ „ Keglevich ..	—	11-—
Obligatiuni desarruinatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria ..	63-—	65-—
„ Banatulu tem.	62-—	63-—
„ Bucovina ..	55-—	57-—
„ Transilvania ..	56-—	58-—
Actiuni:		
A banciei nationali ..	695-—	700-—
„ de creditu ..	142-30	142-50
„ „ scontu ..	565-—	575-—
„ „ anglo-austriace ..	70-—	71-—
A societatei vapor. dunar.	443-—	450-—
„ „ Lloydului ..	180-—	185-—
A drumului feratu de nord ..	1485-—	1490-—
„ „ statu ..	183-60	183-80
„ „ apusu (Elisabeth) ..	116-—	118-—
„ „ sudu ..	202-—	204-—
„ „ „ langa Tisa ..	147-—	147-—
„ „ „ Lemberg-Czernowitz ..	161-50	165-50
Bani:		
Galbenii imperatesci ..	6-10	6-12
Napoleon'd'ori ..	10-30	10-32
Friedrichs'd'ori ..	10-70	10-80
Suverenii engl.	12-50	12-80
Imperialii rusesci ..	10-40	10-45
Argintulu ..	125-—	127-50

Stitzbleiter

(Departatoriu de fulgeru)

(cu c. r. priv.)

conducatori izolati

si

cu stilpi de arama fara capetu

pestrece fórté prin constructiunea lui simpla si solida tóte cele de pana acum'a.

le produce pentru pretiu fórté efimiu

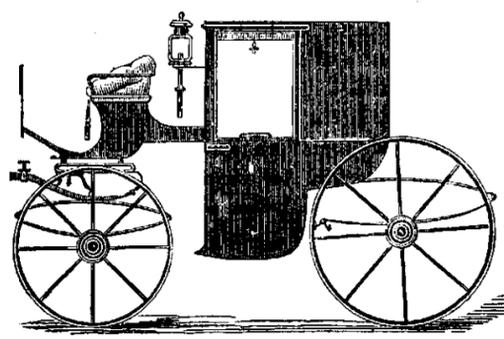
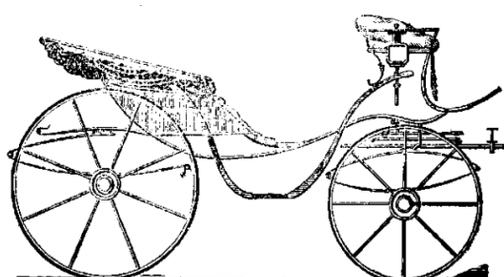
Fauraria

lui

Anton Brüll,

Viena, Alsegrund Hahngasse Nr. 6.

Stitzbleiter

Gottfried Ziegler,

Fabricantu de trasure

(carutie)

Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 101,

in Viena

gatesce totfelulu de trasure (carutie) de gala, de sioase si de voiagiu, dupa modelulu celu mai nou, d'in calitatea si materialulu celu mai bunu, cu pretiurile cele mai moderate.

Doritorii de a se incunoscintia despre modele si pretiu, se vor adresá ca tra fabricantu de a dreptulu.